

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKLAPJA,

MINT

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ ÖNÁLLÓ MELLÉKLETE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A méhészetre vonatkozó minden közlemény a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez czimzendő (Ó-vár. Bástyá-utca 9. sz.)	A méhész-egyleti rendes tagsági díj 2 frt, körli tagsági díj 1 frt. A tagsági díjak a Méhész-egylet pénztárnoka Gebhardt Döméhez küldendők (Kül-Monos-tortuza 57. sz.)	Egyleti tagok, a 2 frt rendes, illetőleg 1 frt körli tagsági díjért ugy az „Erdélyi Gazda“-t, mint a „Méhészeti Közlöny“-t díjtalantul kapják.
---	--	--

III-ik évfolyam.

1888. május 15.

10. szám.

Felhívás méhészeinkhez.

Fejérmegye és székesfehérvári méhész-egylet következő felhívást intézte Magyarország méhészeihez.

A „Fejérmegye és székesfehérvári méhész-egylet“ választmánya f. évi márczius 27-én tartott ülésében elhatározta, hogy az ország méztermelő közönségéhez felhívást intéz oly czélból, miszerint ez évben termelendő mézeiket ne árusítsák el, hanem azt az 1889. évben rendezendő párisi világkiállításra küldjék ki. A méhész-egylet választmányának ezen határozatát főképen azon körülmény indokolja, hogy a magyar méh és méz a külföld előtt úgyszólván teljesen ismeretlen, a mennyiben a verseny teréről az amerikai és német méz által le van szorítva. Annak, hogy a magyar méz ez ideig nem versenyezhetett a külfölddel, oka részben az, hogy méhészetünk nem állott a fejlettség oly magas fokán, mint más államoké. Ha vett is a külföld tudomást a magyar mézről, ez csakis egyes nagyobb méztermelők útján volt lehetséges, míg az országról, mint méztermelőről vajmi keveset tudott. A magas kormány belátván, hogy a méhészet mily jövedelmező kutforrását képezi egy államnak, nagy áldozatok árán igyekszik népünket a méhtenyésztésnek megnyerni s az eszmét minél szélesebb körben terjeszteni. De maga a közönség is felismerte, hogy a méhészetből csekély fáradsággal mily hasznot huzhatni, megbarátkozott ez eszmével s mindenfelé állitanak méheseket; egyletek alakulnak az ország több részében az okszerű méhészet terjesztése végett ma már örömmel mondhatjuk el, hogy szép haladást mutat fel az e téren kifejtett munkáság. Tapasztalhatjuk ezt különösen a méhészeti kiállításokon, melyek arról győznek meg bennünket, hogy mézünk nemcsak mennyiség, hanem minőség tekintetében is számot fog tenni a mézpiaczon. Itt volna tehát az ideje, hogy a magyar közönség ne elégedjék azzal, miszerint termelt mézét csak az ország határain belül értékesítse, hanem igyekezze azt a külföld piaczára is eljuttatni, s oda törekedni, hogy a szükséges méz ne csak Németországból s Amerika államaiból fedeztessék, hanem a fogyasztó külföld bennün-

ket is felkeressen. Nem lehetne alkalmasabb mód a magyar mézet a külföldnek bemutatni, mint épen az 1889. évi párisi világkiállítás. Be lesz itt mutatva a művelt világ legtöbb államának mezőgazdasága s nagyon kívánatos volna, hogy a többi között a magyarországi méz is nagy mennyiségben legyen képviselve, mert csak így remélhetjük, hogy piacot teremtünk mézünknek s méztermelőink az eddiginél nagyobb jövedelmi forráshoz juthatnak. A „Fejérmegye és székesfehérvári méhész-egylet“ választmánya saját hatáskörében mindent megtesz tervének megvalósítására, s egyszersmind felkéri ez uton az összes méhészeket s a hazai méhész-egyleteket, hogy ezen tervet tegyék magukévá s velünk együtt munkálkodjanak annak sikeres keresztül vitelén. Figyelmeztetésül bátrak vagyunk megjegyezni, hogy czélszerű lenne csakis csurgatott vagy pörgetett érett mézet kiküldeni, mert ez nem veszíti el édességét és zamatját. Székesfehérvárott, 1888. április hó. A „Fejérmegyei és székesfehérvári méhész-egylet“ nevében: Töltényi Antal, igazgató elnök.

Szakirodalmi szemle.

„Olcsó, okszerű méhészet“ czim alatt Dr. Hilbert István szegszárdi ügyvéd és méhésztől jelent meg közlebről egy füzet, melyről lapunkban is volt már rövid említés téve. „A közép ut a legjobb“ jelige alatt látott világot e dolgozat; ezt pedig abban igyekszik megtalálni szerző, mint az előszóban olvassuk, hogy csak a legszükségesebbet írja meg; 2.) oly kaptárt emeljen ki, mely könnyen, olcsón készíthető és gyorsan kezelhető, de egyuttal megfelel a méhek természetének; 3.) hogy a rajzást egyszerűen és gyorsan medakadályozzuk.

A természetrajzi rész szük, két levélnyi térre van szorítva; mintegy átfutólag említve föl a méhet, anyaméhet, herét. Sajnáljuk, hogy e helyütt mellőzve látjuk még azokat a legszükségesebb tudnivalókat is, melyek ösmerete nélkül az „okszzerű“ méhészetet lehetetlennek tartjuk s így a tulajdonképeni czél rovására történt.

Nagy tévedést látunk Hilbert dolgozatában a kaptár-rokról írott szakaszban, hol azt olvassuk, hogy „a kaptárok kétfélek, u. n. szalmakasok és Dzierzon (keretes) kaptárok. Első ingatlan, utóbbi ingó, kiszedhető építményü.”

A ki csak ezt a dolgot olvassa, azt hiszi, hogy másféle kas nem létezik s csakugyan minden szalma köpi ingatlan szerkezetü s mert szalmából van, nem is lehet Berlepsch-rendszer szerint készített kaptár.

E tévedés még megbocsájtható szerzőnek, de semmiképen sem helyeselhetjük azt, az általa hirdett tan, hogy „az olcsó, okszerű méhészet gyakorlására csak az összetett kaptár fel meg.” Ez összetett kaptár pedig abból áll, hogy egy, 14 keretre berendezett ládára tesszük a szalmaköpi. Ez az általánosan ösmeretes átmeneti rendszer. Számos hátrányai miatt már régóta mellőztük. Nem is olcsó és nem is lehet vele „okszerűen” méhészkedni. A méhésznek két kaptárról kell gondoskodnia, minden egyes család számára. Ez már magában alkalmatlan és nem is oly felette olcsó. Abban bizonyosak vagyunk, hogy nem olcsóbb, mint a fogházi iparüzletek által gyártott Berlepsch-kasok. És „okszerűen” akar méhészkedni Hilbert ur az ingatlan szerkezetü kaptárban, mely az egyesített kaptár fő részét képezi s melyet csak akkor helyez a „ládás” kasra, mikor a szalmakas népeisége felszaporodott! Nézetünk szerint ez a tan, a méhészet mai, haladott álláspontjában visszaesés s azért nem is óhajtjuk, hogy tért hódítsan.

A méhek mézeltetését illetőleg, hogy mennyire téved szerző a Neizer-rendszer elfogadásával: a hazai és külföldi szakirodalom elég alaposan kimutatta; ezért feleslegés az ismétlés. De nem hagyhatjuk megjegyzés nélkül, szerzőnek azt az állítását, hogy a fiasítás meggátolható és a méhek mézelésre szoríthatók úgy is, ha lapjára, vagyis hézagok hagyásával egymásra fektetjük a lépeket (!) továbbá ajánlja, hogy a kereteket akasszuk úgy be, hogy a sejtek nyílásai lefelé legyenek, vagy lyukassuk ki a lépeket, (szerinte Koerbs titka sem más (!) vagy lapos alapu lépeket adjunk a családnak és elérjük a célt, hogy méheink mézolni fognak, de nem fiasít az anya. Azt hisszük, nagyon is idő előtt ad utasítást Hilbert ur e kérdésben, mely még egyáltalában eldöntetlen s olyat is ajánl, a minek helyességében alapos okunk van kételkedni.

A fennebbi hiányok kiemelése mellett meg kell említenünk, hogy a dolgozat érdeme: a gazdag tárgysorozat, melyet felölel és a világos előadás. —

„Villanyos raj-jelző.” A „B. Z.” legújabb számában erről az igen érdekes találmányról olvasunk közlést. A villanyos raj-jelző feltalálója: Lederer, németországi méhészt, ki találmányát ösmertette a német és osztrák méhészeknek XXXII-ik vándorgyűlésén. Igen egyszerű készülék, melynek segítségével a méhészt bármilyen távolról megtudhatja, ha vajjon rajzanak-e méhei? A kaptár röplyuka elé olyképen van alkalmazva egy könnyen mozgatható billentyű, hogy midőn a raj kivonulóban van, tehát a méhek nagyobb

erővel és tömöttebben tolnak ki a röplyukon, — a billentyű megmozdul s miután ez, sodronyok által villanytelep és jelző csengettyűvel van összeköttetésbe hozva: a raj kivonulásakor a csengettyű figyelmezteti a méhészt ez örvenetes eseményre (mitől, a közlő szerint, a méhésznek még a szive is nevet) s így, nem egy könnyen szokhatnak meg a rajok, a mi sokszor megtörténik egy kis figyelmetlenség mellett. Ez a billentyű mozdulatlan marad a méhek rendes mozgása mellett, s így egészen biztos hiraadónak állítja találmányát az elmés méhészt, ki sietett a szabadalmat is megszerezni. A raj-jelzőhöz 1—2 elem elégséges s miután a beállítás olcsó, reméli, hogy el fog terjedni.

A Pauli-féle gőz-viaszolvasztó készülék leírását közli „B. Z.” s egyidejűleg annak használhatóságára vonatkozólag megjegyzi a cikkiró, hogy a készülék jól működik, azonban nem elég gyorsan; mert 8 órai folytonos főzés után csak 9 font viaszt nyert, tehát megközelítőleg sem annyit, mint a mennyit állított hirdetésében Pauli: (mintegy 10—12 kiló óránként!) E főző segélyével kiolvasztott viasz oly kifogástalanul tiszta, hogy minden további tisztítás nélkül föl lehet használni. Egy olvasztó készülék ára 12 mark. —

X. X.

Vidék.

Mezőfalva, ápril hó.

A padlás szobákban, fészerekben és legtöbbször szabadban telelt kis munkás méhek, melyeknek Isten megengedte érni, hogy e szép tavaszi fényben gyönyörködjenek, szorgalommal járnak a nyíló virágok csókolgatására. Jól esik, hogy a meleg nap fény árában fűrdhetnek. Hiszen olyan kemény telet kellett átélniök, a milyenre még idős emberek sem emlékeznek. E mellett, a mint öreg méhésztől hallottam, ilyen sokáig nem maradt az ők méhe a kasban, mint az idén. És mi a több: nem csak a késői tavasz késleltette, mert a tavasz csak eljött s virágot is hozott, hanem a virágok felett olyan erős szél fújt, előbb északi, később déli irányba, hogy a melyik méhecske bármilyen csekély távolságra röppült ki: az nem látta meg édes testvéreit. És ez se volt elég, hanem a szél megszüntével, egy reggelen csak azt vettük észre, hogy a virágok ezrei fehér mezbe, de nem menyasszonyi, hanem halotti fátyolba vannak burkolva; az idő fölmelegedtével sirva döngicséltek a kis munkások szeretett arájok után, de hiába: a dér megfosztotta őket attól.

De ez nem csüggesztette el; mert a méhek és méhészek remélni tudnak. A mit el vett az Úr: vissza pótolja azt az ő tárházából. Már is szépen ütök elé fejecskéiket uj meg uj virágok s reméljük, hogy az ákác virágja pótolni fogja munkásaink veszteségét.

Vándortanítónk: Nagy Zsigmond, folyó hó 16-án tette első látogatását vidékünkön. Az nap d. e. 9 órára tüzte ki előadását H.-K.-Kovácsiban, az iskolai helyiségben; hol én is megjelentem s számos érdeklődő, méhes gazda és ügybarátok jelenlétében tartotta meg első s folyton érdeklő-

déssel kísért, valódi szakértelemre valló előadását. Veterán méhésztünk, a méhészetnek hajdani és mostani állapotáról beszélt s kiváló szakértelemmel fejtegette a régi, primitív és a mostani „mű-méhkasok“-kal való kezelést és a kettő közti mézeredmény közti különbséget.

Három nagy hibát követtünk el eddig (mondja előadó Nagy Zsigmond) t. i. azt: először, hogy méheinket leöltük, másodsor, hogy az öreg anyát méhesünkben megtürtük és harmadszor, hogy ősszel a méz-szüret alkalmával nem nagyon törődünk, hogy méheinket bő mézzel ellássuk, hanem így okoskodtunk: „a nagyon kövér családokat eladjuk, mert ezért pénzt adnak a méz-szedők; a gyengéket leöljük, mert ennek úgy sincs méze; a közepes, s lehetőleg az első rajokat meghagyjuk így okoskodva: majd megépülnek a jövő évben. Sajnos, hogy sok helyt így megy még most is.

Beszélt még a méhek természetrajzáról; anya, here és dolgozó méhek hivatásáról; a méhek kezeléséről; a méh-lakokról; a méh-lakok benépesítéséről; továbbá, rövidre összevonva, főleg azokat az arany-szabályokat, melyeknek pontos megtartása nélkül helyes méhészkedést képzelni sem lehet. A méhészeti eszközökről szólva, ajánlja, hogy felesleges eszközök beszerzésével ne nagyobbítsuk kiadásainkat s a mit magunk megkészhethetünk, azért a pénzt soha ki ne adjuk. Itt néhány czélszerű és olcsó eszközt ajánlott, melyek közül egy néhányat be is mutatott. Nekem nagyon megtetszett here-fogója, mely 3 krba kerül s nagyon egyszerű; bárki megkészhetheti. Továbbá az anyásításnál használandó anya rács; e célra nagyon czélszerűen, a kihuzható gyufa-skatulyákat használja, ugyanis: az üres skatulya kihuzható fiókjának $\frac{3}{4}$ részét „tüll“ szövetel elfedi s szélet a fiók oldalához enyvezi. Kész az anya zár, rács v. vár, kinek hogy tetszik nevezni, — melybe az $\frac{1}{4}$ -nyi nyíláson az anyát behelyezi, s a fiók nyílásos részét $\frac{1}{2}$ -nyire vissza helyezi a skatulyába; így az $\frac{1}{2}$ -nyire künn hagyott rész, szövetel lévén fedve: az anyával azon át megismerkednek a méhek és onnan igyekeznek kiszabadítani s a szövetet átrágva, elfogadják az anyát.

A hasznos foglalkozással töltött idő hamar elrepült, s az előadás végeztével kérte előadó ur a jelen levőket, sziveskedjenek kérdéseket intézni, hogy most, jelenlétében fölvilágosítással szolgálhasson.

Több kérdésekre felelt s utbaigazítást adott. Ezek után köszönetet mondott a megjelent ügybarátoknak. Azzal az ígérettel távozott, hogy ha Isten engedi, az őszön ismét találkozni fogunk, s ekkor beszámolhatunk munkásságunkról, mely minél kedvezőbb legyen, szívéből óhajta.

Ugyanaz nap délután a mezőfalvi pusztán levő méhesemet is meglátogatta Nagy Zsigmond ur. Az általam használt Bodor-féle népkaptárok előnyeit kellően méltatva N. Zs. ur, azt a kifogást tette: kár, hogy a költő-térben nincsenek e gész keretek is; a miatt tapasztalása szerint számos család pusztulhat el télen; ugyanis: ha a méheket az alsó kereteken éri a tél és ezt elfogyasztják: nem örömet mennek a felső keretekre a hidegben; ámbár azok is mézes

keretek s így a mézes keretek mellett, illetőleg alatt, éhen pusztulnak. Részemről azonban soha se tapasztaltam, hogy e „hiány“ miatt a család éhen pusztult volna, ha különben kifogás nélkül volt betelelve, sőt nem is hallottam, hogy valamelyik méhész e miatt panaszkodott volna, pedig bizony Kolozsvárt és környékén is csak vannak kemény telek.

Antónia János.

Kolozs-Barakka, 1888. apr. 22.

Tekintetes Szerkesztő ur! A „Méhészeti közlöny“ f. é. 8. számában a k.-barakkai méhészetéről t. Abend ur egyet-mást felemlítvén, sietek ezekre mielőbb a kellő fölvilágosítást megadni, mivel úgy látszik, hogy az általam végzett múraj készítését igen félre értette, miért is szükségesnek tartom elmondani a következőket:

1) Abend ur m. év május 6-án volt Kolozs-Barakkán és ekkor egy elég erős paraszt kasból egy dobrajt készített, távozása után 5 hétre újból tele épített e kas; sok fiasítása és népe volt; de láttam, hogy nem fog már rajozni, mivel nem készítettek még anya-bölcsőt, (lehet, hogy ezt később tették volna.) Mivel csak három kas méhem volt: minden áron igyekeztem még ezen, eléggé népes és gazdag néptől kicsikarni. A szerencse kínálkozott, mivel a múlt évről maradt egy mükaptárbeli nép egy kiváló szép keretben 7—8 anyabölcsőt nevelt, azt azonban nem engedhettem volna meg, hogy még rajozzon; tehát ennek anyabölcsős keretéhez a paraszt kasból kidoboltam meglehetősen népet és 4 keretre kivágtam fiasítást, a paraszt kasban hagytam az anyát s a kaptárokat megcseréltem helyökről, midőn a dobrajt 5 nap mulva megvizsgáltam, már a nép dolgozott, de még az anyák nem bujtak ki, egynek kivételével a bölcsőket kivágtam; rövid idő mulva az anya megtermékenyült és ezen család elég erős és jó mézes volt.

2) Azon dobraj, amit Abend ur készített, igen erős lett, rajzani készült; miután azonban nem szerettem volna egy szegény, éhező családot látni méhesemben, mert magtanított az elmúlt tél, így elhatároztam magamat, hogy ebből is (Junius 19-én) egy múrajt készítek s meg is történt. Hogy pedig jól megfontolva és megfontolva végeztem műveletemet: azt hiszem, nem lehet kétségbe vonni; tekintve helyzetemet, ki más méhével, egy szintén előrehaladó iskolának adakozás és fillérein vett méheinnél, ingyenes méhész vagyok, minden alap nélkül nem tehettem volna azt, hogy újból a végpusztulást lássam berendezett kaptáros méhesemben.

Alagutainkban tavaly 4 rajt és a szabad téren 3-at fogtunk, ezekből, miután már későiek voltak, itt pedig őszi hordás alig van, tehát egyesíteni is kellett, úgy, hogy csak 9 kassal mentem s gázoltam keresztül e kegyetlen telét, méheim a méhesben minden széna betömés nélkül, de fölülről egy „Egyetértés“-sel le voltak szorítva, e vékony takarójuk megmentette őket szerencsésen s ma már a meg-sokasodás felé haladnak.

Révész Károly,
az iskola méhésze.

Vegyes közlemények.

■ Egyletünk t. tagjait, kik a múlt évi tagsági díjakat még nem fizették meg: felkérjük, hogy kötelezettségüknek mielőbb szíveskedjenek eleget tenni. A tagsági díjak Gebhardt Döme egyleti pénztárnokhoz küldendők.

■ Rendes tagsági díj egy évre két forint. Köri tagsági díj 1 forint. Egy községből, vagy egy vidékről egyszerre jelentkező 12 egyén, ha egyszersmint a tagsági díjat is beküldi, köri tagnak fog vétetni.

■ Tanítók, a nemes czél iránti tekintetből, kivételesen 1 frt díj fizetés mellett köri tagnak felvétetnek.

■ A köri tagok az 1 frtért úgy az „Erdélyi Gazdát“, mint a „M. Közönyt“ díjtalanul kapják, amellet mindazon kedvezményekben részesülnek, melyekben a rendes tagok.

— **Az aradi méhészeti kiállításra** nagyban folynak az előkészületek, a mint lapunkat értesítik. A méhészek között úgy látszik, már általános a rendezendő kiállítás iránti érdeklődés. E jelekből ítélve, meg vagyunk győződve arról, hogy e kiállítás minden tekintetben meg fog felelni az ahhoz kötött reményeknek. E tárgyban gyakran veszünk tudakozódást az ország különböző részéből méhésztársainktól, kik a részletes program közlését várják: miért szükségesnek tartjuk kijelenteni e helyütt, hogy a program szétküldve nem lett, annak idejében azonban közölni fogjuk. A kiállítás tárgyai: eleven méhek, mindennemű méhészeti eszközök, méz és viasz termények, méhészeti irodalom. A jutalmak iránt ezután lesz megállapodás. Egyletünk tagjainak becses figyelmét ismételten felhívjuk e rendkívül érdekesnek ígérkező kiállításra. Egyletünk jelentékeny részt fog venni abban s a köröket is fel fogja kérni a részvételtre.

— **Viasz-olvasztási kísérleteket** tett egyletünk a Büttner Bernád és Pauly-féle gőz-viaszolvastókkal, megállapítandó, hogy a két készülék közül melyik a czélszerűbb? Mindkét olvasztó ugyanegy elméleten alapszik, azonban a Büttner-féle czélszerűbbnek bizonyult a Pauliénál. Nemesak gyorsabban működik mint ez utóbbi, hanem kevesebb víz fogyasztással, tehát időt nyerünk s a gyakori utántöltés alkalmatlanságaitól is meg vagyunk kímélve. Nagy előnye továbbá még a Büttner-féle készüléknek, hogy a víz állást jelző üveg cső van alkalmazva készülékéhez s így, mindig látjuk, hogy mennyi víz hiányzik s mennyit kell pótolni, míg a Pauli-féle olvasztónál, az utasítás szerint óránként kell utántöltogetni a vizet; de a szükségelt mennyiséget biztosan nem tudhatjuk, miután ahhoz képest, a mint nagyobb vagy kisebb hő alkalmazunk a főzéshez: változik az elpárolgás mennyisége is. Tekintve tehát a Büttner-féle készülék előnyeit, s ezek mellett még, hogy a csiszos és szolid, hazai készülék ára 6 frt, tehát 1 frttal olcsóbb mint a Paulié, — ajánljuk méhésztársainknak, hogy a Büttner-féle olvasztót szerezzék meg, mely hasznos eszköznek egy méhésznél sem kellene hiányozni. Megrendelhető Büttner Bernád vasuti főmérnöknel Temesvárt.

— **Méz-czet.** Nagyobb mennyiségű, teljesen érett, kitünő méz-czet áll egyletünk rendelkezése alatt, a múlt évi gyártmányból. Hektoliterenkint 25 frtjával árusítja ki az egylet. Kisebb mennyiségben 1 liter ára 30 kr. Izlelőt ingyen küld egyleti kiárusítónk, Hirschfeld Sándor, csemege, fűszer és borkerkereskedő czég.

— **Here april hó 20-án.** A következő érdekes sorokat vettük. Folyó hó 20-án, méhesem előtt állva, egy igen népes kaptár röpdeszkáján egy pár fiatal herét pillantottam meg. Ki akartak röpdülni; de úgy látszik, nem volt inyökre az aprilisi meleg: visszahuzódtak a kaptárba. A kaptár átvizsgálása után meggyőződtem, hogy a 16 keretes gazdag nép nemesak herében nem szenved semmi hiányt, hanem anya-bölcsőket kezdett építeni, tehát már rajzásra készül. — Az erdélyi részekben még eddig soha se tapasztaltam, hogy april 20-ig valamely méhesalád ennyire előre haladott állapotban lett volna; — felesleges is mondanom, hogy a fris méz csak amugy csillogott a sejtekben. A családok egyáltalában jóval előhaladottabb állapotban vannak, mint rendszeren szoktak lenni ez idő tájt, s így remélhetjük, hogy a közelgő mézelési idényt kellően kihasználhatják. (r.)

— **Nemzetközi kiállítást** rendez a „Flora“ nevű kertészeti egyesület f. évi augusztus havában, melynek tárgysorozatába felvették a következők is: a) élő és dolgozó méhek; b) kaptárok; c) méhészeti eszközök; d) méz és viasz; e) méhészeti irodalom. A kiállítandó tárgyakért helypénzt nem kell fizetni. A kiállításra vonatkozó tudakozódások a „Flora“ kertészeti egyesülethez intézendők. (Gartenbau-gesellschaft) — Kölnben.

— **Egy oldalú sejtközfal.** A Koerbs-féle eljárás szerint készült egyoldalú sejtközfalat tart raktáron Kovács P. és fiai, helybeli czég. A ki kísérlet gyanánt meg akarja szerezni, ez uton legolcsóbban juthat hozzá. Ugyanott található a Wagner-féle mintára készült, kiváló vékony és mély, rendes sejtközfal, melyet ajánlhatunk t. méhésztársainknak. —

A szerkesztő üzenetei

— **B. Gy.** urnak. Szakas. Kivánsága szerént, a kijelölt vonalon és helyre utnak indítottuk. — **H. J.** urnak. Fogaras. A küldemény elment, a választ pedig várjuk. — **D. B.** urnak. Erdőd. Beigtattuk a tagok sorába. Kaptárokat még mindig lehet kapni; egy darab ára 2 frt. — **M. A.** urnak. K.-Kara. A tévedés helyre lett hozva. A többire nézve intézkedtünk. — **A. J.** urnak. V.-Gálfa. Két víz közötti területen lehet méhészkedni, ha a területet határoló. folyam nem széles s ebben az esetben is, ha a terület oly nagy, hogy a méhek nem kénytelenek a folyam határain túl keresni a legelőt, különösen a szeles, tavaszi napokon. —

Szerkesztésért felelős: **Bodor László.**

Felügyelő bizottság: **Albu József, Fodor Gyula, Gebhardt Döme, Szentgyörgyi Lajos, Wieder József.**

Nyomatott Gámán János örökösainél Kolozsvárt. Bel-Középutca Minorita-épület.

Az erdélyi gazdasági egyleti pénztár értékállománya 1887 december 31-iki zárlat szerint.

Számbavétetett az 1887 márczius 9-én tartott pénztárvizsgálat alkalmával.

I. Értékpapírok.			
Alelnök Szabó József ellenzárolása mellett a treszorba elhelyezve:			
Magyar aranyjáradék kötvényekben névleges értékben			57500 —
Magyar papíráradék			12700 —
Erdélyi földtehermentesítési kötvényekben és pedig:			
Egyleti alaptőke p. p. n. ért. 2300 frt	2415	—	
Bors-alapítvány „ „ 2000 „	2100	—	4515 —
Értékpapírok értéke összesen .			74715 —
irva: hetvennégyezer hétszáz tizenöt forint o. é.			
II. Takarékpénztári elhelyezmény.			
4413 sz. kolozsvári takarékpénztári könyvecskén			
alaptőke czimén	7300	—	
tőkésített kamat 1887 december 31-én . . .	144	38	7444 38
irva: hétezer négyszáz negyvennégy forint 38 krajczár o. é.			
III. Szőlészeti pályadíj alap.			
6050. sz. kolozsvári takarékpénztári könyvecskén	109	22	109 22
irva: egyszáz kilencz forint és 22 krajczár.			
IV. Pénztári készlet (1888-iki forgalom).			
Bevétel: 1887 december 31-ről áthozott maradvány	397	03	
1888 január 1-től márczius 8-ig befolyt	1424	75	1821 78
Kiadás: 1888 január 1-től márczius 8-ig			986 51
Pénztári állomány .			835 27
irva: nyolczszáz harminczöt forint és 27 krajczár o. é.			

Kiadta Kolozsvárt, 1888 márczius 9-én.

Dr. Hintz György s. k.
egyleti pénztárnok.

Igazoljuk, mint a pénztárvizsgáló bizottság tagjai:

Kolozsvárt, 1888 márczius 9-én.

Szabó József, s. k.

Tóth Zsigmond, s. k.

Dávid Antal, s. k.

A lóher vetés.

A „Gyakorlati Mezőgazdában“ ezen kérdésben eszmecsere indult meg, melyekből némelyeket közölni időszerűnek vélünk.

Néha a gazdákat rendkívüli körülmények közt szerzett tapasztalatok tévútra vezetik s az esetlegességből mindjárt szabályt csinálnak. Annyi bizonyos, hogy ezen kérdésben is a különböző viszonyok, különböző eljárást fognak követelni. Leggyakrabban látjuk alkalmazni a korai vetést, mely legtöbb esetben leghelyesebb is. A korai vetésnél a mag csírázására szükséges nyirkosság rendszeren a talajban találtatik, az egyenletes csírázás pedig a siker első feltétele. A korai vetésnél azonkívül a vetés kellőleg megerősödhetik, úgy hogy még az első évben kaszálható takarmányt, legrosszabb esetben jó legelőt ad. Minél szárazabb az éghajlat, annál korábban kell vetni. Nedves természetű talajt későbbben vetünk be velamivel, midőn már kellőleg felmelegedett. Némely helyt a here oly dusan fejlődik, hogy a tavaszi védnövényvel egyidejűleg vetve, azt teljesen elnyomja, ily viszonyok között, a herét valamivel későbbben a védnövény kikelése után vetjük el; vagy pedig fejlődöttebb őszi vetés közzé, de ezen esetben a boronálással fel kell hagynunk, s az eltakarást az esőre bízni. (?) A befedetlen magvetésben azonban nem sok bizalmat helyezhetünk, különösen szárazabb éghajlat mellett. A magvetés mélysége agyagos talajon 0-5 cm. könnyebb talajban 1-5 és homok-talajban 2-5 cm. lehet. A hóra vetésnek kevés haszna van, mert a mag a havon, sőt ennek elmenete után a talajon sem csírázik addig, míg az kellőleg fel nem melegedett, átlag 5°C-ra. Ekkor pedig a magot már rendezebben vetni is lehet. A májusi vetés, fejlettebb gabona közzé, nem ajánlható, mert a mag befedése nagyon tökéletlen, ugyszintén a gyöngye növény fejlődése is, ezenkívül pedig, a lóher épen legzseugébb korában lesz a védelemtől megfosztva és a nap szárító hatásának kitéve, minélfogva laza talajokban teljesen ki is sült és más talajokban is ősze még csak legelőül sem alkalmas. Hogy a korai vetések, sokszor a késeieknél rosszabbak, annak a helytelenül választott védnövény az oka. Legjobb védnövények a takarmányzab, zabos bükköny, aránylag kevés bükkönnyel keverve. Továbbá az ősziak is, és általában a gabona félék, ha nincsenek tulsűrűen vetve és pedig ilyen sorrendben: őszi árpa, őszi rozs, őszi buza, tavaszi árpa és végül a zab, mely hosszú tenyészideje miatt legkevésbé alkalmas. Ezek szerint, rendes viszonyok közt a kora tavaszi vetés, a talaj kellő megszikkadása után, megfelelő őszi árpa, őszi rozs és őszi buza közzé legajánlha több volna. A magot jó beboronálni, esetleg hengerezni is kell. Nedvesebb talajon és vidéken, a vetést tavasziakkal, azok vetése vagy kikelése után kell eszközölni. Áradásos, nedves talajokon csak a talaj megszikkadása után ősziak közzé vetünk. Száraz talajon és vidéken lehető kora tavasszal vagy ősszel is korán vethetjük a lóheret. —

Olcsó és jó könyvek!

A Budapesten székelő országos gazdasági egyesület, mely minden téren rendkívüli tevékenységgel és nagy sikerrel mű-

ködik, új folyamát nyitja meg azon olcsó és jó gazdasági munkáknak, melyek közül néhányat első ízben 1884-ben még kétes reményekkel utnak eresztett! Midőn a közhasznú vállalat pártolását melegen ajánljuk és a felhívás részleteit közöljük: egyszersmint kijelentjük, hogy aláírási nyilatkozatokat egylettünk titkári irodája is szívesen fogad és közvetit.

Az orsz. magyar gazdasági egyesület könyvkiadó-vállalata, melyet az egyesület 1884-ben 3 éves időtartamra létesített, oly jó sikerrel végződött, kiválólag praktikus irányu kiadványait oly szívesen fogadta a közönség, hogy ezen első, inkább kísérletszerű vállalat sikerei által is ösztönözötve az egyesület indítatva érezte magát ez irányu tevékenységét tovább fejleszteni.

Elhatározta tehát, hogy a most következő 1888., 1889. és 1890-iki évekre újabb aláírási ciklust nyit meg.

Felesleges talán bővebben fejtegetnünk, hogy a gazdasági olvasmányok mily hatalmas támaszául szolgálnak minden művelt gazdának, azt pedig, hogy jó szakmunkákkal az olvasó közönséget olesón ellátni, viszonyaink között egyedül csak az életképes könyvkiadó-vállalatok útján lehet, világosan bizonyítja azon tény, hogy már eddig is csaknem minden tudomány-szakban ily könyvkiadó-vállalatok útján terjesztetnek a szakmunkák, legfényesebben bizonyítja azonban az orsz. magyar gazdasági egyesület könyvkiadó-vállalatának eddigi eredménye, mely 15 forintnyi előfizetési díjért 9 oly szakmunka birtokába juttatta előfizetőit, melyeknek megszerzése a könyvkereskedés útján közel háromszor ekkora összegbe került volna.

E fényes eredményt a vállalat úgy érthette el, hogy nem számított üzleti nyereségre, sőt, mint azt a lefolyt ciklus eredménye is tanúsítja, a vállalat működése közben mutatkozott váratlan nyereséget, ismét visszaszámaztatta előfizetőinek, a mennyiben abból, az előre ígért 8 szakmunkán felül még egy munkát adott ki, s az ígért 160 ivnyi terjedelmű kiadványok helyett 180 iv összterjedelemmel bíró munkákat juttatott előfizetőinek.

A most megindítandó 3 éves ciklussal sem óhajt az egyesület nyereséges vállalatot létesíteni, s ezért ugyanazon fizetési feltételek mellett ezen ciklus alatt 18 munkát szándékozik kiadni, s összesen 180 ivnyi terjedelmet adó könyvek birtokába fogja juttatni előfizetőit. Évente így a vállalat minden előfizetőjének 6 jeles szakmunkát fog nyújtani (az első 6-ot még az 1888-ik év folyamán) s ez által azon általános óhajtnak is eleget fog tenni, hogy a 3 éves előfizetési ciklus alatt kiadványaiban a gazdaságnak lehetőleg minden ága képviselve legyen.

Ez által az egyes munkák, terjedelemre ugyan kisebbek lesznek mint az eddigi kiadványok, de ez azért, egyetlenegy kiadványnak sem fogja belértékét csökkenteni, a mennyiben minden munka tárgyául egy-egy speciálisabb, tehát szűkebb keretben és teljes alapossggal feldolgozható thema lesz kismelve.

Tájékoztatásul arra nézve, hogy e tervét a vállalat miként fogja megvalósítani, álljon itt a 3 éves ciklus alatt kiadandó munkák tervbe vett sorozata:

1. A szarvasmarha } Mint kiegészítő kötetek a „Szarvas-
fajtája } marha és tenyésztése“ című munká-
2. A szarvasmarha } nak, a mult cyklus alatt „A szarvas-
tenyésztése } marha külsője“ cím alatt kiadott I ső
kötetéhez.
3. A francia irányu juh tenyésztése.
4. Gyapju isme.
5. Baromfi tenyésztés.
6. Mezőgazdasági építészetten. I. kötet: Anyagisme és szerkezettan.
7. Mezőgazdasági építészetten. II. kötet: Istállói tervezetek.
8. Cséplő-, morzsoló- és heremagfejtő-gépek.
9. A buza termesztése.
10. A burgonya termesztése.
11. A kender és len termesztése.
12. A takarmányfüvek termesztése.
13. A phylloxera ellen való védekezés amerikai szőlő-
vesszők ültetése által.
14. Szőlőtelepítések homokterületen, tekintettel a phyl-
loxera elleni védekezésre.
15. Gazdasági üzemmel kapcsolatos gyümölcs-termelés.
16. Konyha-kertészet.
17. Szeszgyártás lisztes anyagokból és répából.
18. Sajtkészítés.

E tervbe vett munkák megírására Magyarország legkiválóbb szakembereit fogja a vállalat megnyerni, részint nyílt pályázat útján, részint úgy, hogy egyes szaktekintélyeket egyenesen felkér a munka megírására. A viszonyok szerint a vállalat a tervbe vett munkák címét és tárgyát meg is változtatja, mindig azon czélt tartva szem előtt, hogy az előfizetők a vállalat útján nemcsak jó, de kiváló belértékkel bíró munkákat nyerjenek.

Az országos magyar gazdasági egyesület ezen önzetlen hazafias vállalatának sikere most első sorban attól függ, hogy mily mérvben talál párfogásra — a melynek érdekében létesítetik: a gazdaközönség részéről. Természetes, hogy csak úgy létesülhet a vállalat, ha jó sikere kellő számú előfizetők által eleve is biztosítva van. --

A borhamisításról.

Vegyészeink mindig azt fejtegették, hogy lehetetlen oly törvényt hozni, a mely a borhamisításnak gátat vetni képes lenne. A német birodalom bizottsága ezzel szemben egy oly törvényjavaslatot terjesztett elő a német birodalmi gyűlés elé, mely rémületbe fogja ejteni a vegyész urakat. Ezen teljesen világos és bármely kételyt kizáró törvényjavaslat szövege szösz szerint a következőket tartalmazza:

1. §. Az itt megnevezett anyagokat, nevezetesen: oldható alumínium-sókat, (timsó stb.) Baryum vegyeket, ólmos és ólom-vegyeket, Glycerint, alkórmöst, magnesia vegyeket, Salycilsavat, tisztítatlan (szabad amyalkoholt tartalmazó) szeszt, nem jegecedő keményítő-czukrot, kátrányfestékeket vagy oly elegyeket, a mely ezen anyagok egyikét tartalmazza, borba, bortartalmu vagy ehhez hasonló italokba, melyek arra szánvák, hogy

másoknak tápszerűl vagy élvezeti szerűl szolgáljanak, sem előállításuk előtt, sem előállításuk után beleadni nem szabad.

2. §. Bor, borhoz hasonló vagy bort tartalmazó folyadékok, a melyekhez az 1-ső §-ban megnevezett ingrediumnak egyike vagy másika hozzáadatott, ugyszinte vörös bor, a melynek kénsav tartalma egy liter térfogatban több, mint a mennyi 2 gr. semleges kénsavas kaliumban foglaltatik, iparszerűleg sem nem raktározhatók, sem el nem adhatók.

3. §. Az 1879. május 14-iki élelmiszer-törvény 10-ik §-a szellemének megfelelőleg (Gesetz betreffs den verkehr mit und Gebrauchsgegenstände vom 14. Mai 1879 Reichsgesetzblatt S. 145.) hamisításnak nem tekinthető:

1. A pinczekezelés szénssavakkal, mechanicailag ható derítő szerekkel avagy alkohollal — azon korlátok között, hogy a borhoz osztott alkohol mennyisége a bor egy térfogati százaléknál nem nagyobb, — mire nézve megjegyztetik, hogy ez csak német provincezeáju borokra értetik, vagyis olyanokra, melyek mint ilyenek raktározottnak, vagy árusítottak. 2. A bornak borrali házasítása (Verschneiden, Coupage). 3. Jegecedett czukornak a borhoz tétele. Ha czukor, viz, alkohol, (nagyobb mennyiségben, mint 1. alatt megengedtetik), mazsola és egyéb tilalom alatt nem levő anyagok lesznek a borhoz felhasználva, akkor csak különös elnevezés alatt, melyek e hozzátételt felismerhetővé teszik, lehet például javított bor, czukrozott bor, pezsgő bor, Façon-bor etc. név alatt szabad azokat iparszerűleg áruba bocsátani, vagy vásárolni. Niucs megengedve szénssavas mésszel savtalanított, vagy czukor-hozzáadással ellátott bort, tiszta bor, természetes bor, avagy minden idegen elegytől ment bor s hasonló elnevezések alatt hozni forgalomba.

4. §. Hat havig terjedhető börtönnel és 1500 márkáig terjedhető pénzbírsággal büntetetik az, aki 1-ször: az 1., 2., 3. §. 2-ik pontja ellen öntudatosan vét. 2-ször: A ki „tiszta bor“ (természetes bor) elnevezés alatt, más terményt hoz iparszerűleg forgalomba, mint a szőlőnedv alcoholicus erjedéséből, a megengedett és általános pinczekezelési gyakorlat által igényelt anyagok hozzáadásával készült bort.

Ha a vétség mulasztásból eredt, akkor 1,500 márkáig terjedhető pénzbírság, vagy ennek megfelelő elzárással büntetetik.

5. §. A büntetésekkel egyetemben a borok konfiskálása is kimondható, hogy ha oly italról van szó, mely az 1. és 2-ik §. intézkedéseibe ütközőleg állítottott elő, eladatott, vagy kínáltatott — tekintet nélkül arra, hogy az elítéltnak tulajdonát képezte-e vagy nem. Ha valamely kijelölt személynek üldöztetése és elítélése nem vihető ki, akkor a konfiskálás ettől függetlenül is elközölhető.

(G. L.)

Melegági föld.

A kertésznek és a korai termelvények előállításával foglalkozó kisebb gazdának, nagyon fontos a jó melegági föld készítése; — ezen kérdésben ad felvilágosítást Nonn János konyhakertész a „Kertészeti Lapokban“, melyet közölni mi is czélszerűnek látunk.

A korai zöldségajtatásnál is a legfontosabb tényezők

egyike a jó melegágyi föld, melyről a kertésznek gondoskodni kell. A jó melegágyi föld erőteljes, korhanydús és tiszta minden gyommagtól. Mind a három feltétel egyaránt fontos, de a legutolsót mégis kiemelem, mert semmi sem lehet kellemetlenebb a kertészre nézve annál, ha ágyait gyom borítja, mely amint a föld egy kissé megmelegedik, tömegesen üti fel fejét, a fiatal növényeket elnyomja, tápanyaguktól megfosztja, kiirtása sok munkába és fáradságba kerül s a mellett a gyomlálás alkalmával, ha épen nap is süt, fiatal növényeink könnyen léghuzamot kaphatnak, amely azonnal megárt nekik; ezt első pillanatban sokszor észre sem vesszük, hanem csak a pikirozás után, midőn az ilyen léghuzamot kapott növények virágnak és magba hajtának anélkül, hogy fejét képeztek vagy gyümölcsöt hoztak volna, tehát egészen hasznavetetlenek. A melegágyi földet rendszeren a kerti hulladékokból, gyomból és más növényekből készítjük. Ezeket e célra rakásokra gyűjtjük, többször megforgatjuk, s 2—3 év alatt földdé válnak. Ezt a földet azonban még nem nevezhetjük melegágyi földnek, noha sokan már ezt is annak tartják; ez még csak komposzt-föld. Minthogy a komposzthoz nagyjából a kerti gyomot használjuk, annak gyűjtésénél vigyáznunk kell arra, hogy csak olyat szedjünk erre a célra össze, melynek a magja még éretlen. Az érett magu gyomot külön rakásokba kell összegyűjteni, ahol jól összetáposzuk, hogy átmelegedjék; a melegség*) megfosztja a magot csírázó képességétől.

Melegágyi föld alatt azt a földet kell értenünk, amelyet trágyából és hajtatóhoz alkalmas földből készítünk. Ennek fő alkotórészei a lótrágya és falevél. Az elhasznált melegágyakat ily földnyerése céljából ki kell hányni nagy rakásokba, néhányszor megforgatni, így pár év alatt tökéletesen elkorhad és már mint ilyen is használható. A legtöbb kultúrának azonban túlságosan könnyű, azért kötő-anyagul egy rész komposzt földet egy rész korhadt gyepet, egy rész agyagot és egy rész homokot keverünk hozzá. Ilyen föld-keverék a legtöbb üveg alatt üzött kultúrához alkalmas és minden bizonnyal jó eredményre számíthatunk benne. —

A borsepró kisajtolása.

(Válasz egy kérdésre.)

Borsepró sajtolásához szükséges zsákok készen kaphatók a „Weinlaube“ kiadóhivatalánál (Administration der „Weinlaube“ in Klosterneuburg, bei Wien) „Presslagersäcke“ nevezet alatt, drbja 50 kr; különben bárki otthon is megkésztetheti, ha nem is szörszövetből, de jó erős házi vászonból, u. n. négy nyüstös vászonból. A zsákocskák 5—8 liter irtartalmuak lehetnek, nagyobb nem célszerű! A borsepró sajtolás nem valami hamaros munka, mert biz azt meggondolva és időt engedve lassanként kell szorongatni, hirtelen és erős szoritással bármily erős anyagból készült zsák is azonnal szétreped!

Egy nagyobb sajtóba több zsákot is be lehet helyezni, (10-től 20-ig): egy sor zsák, egy sor közdeszka s így tovább; az így megtöltött sajtó lassanként szoritandó (kezdetben $\frac{1}{4}$, ké-

*) Ha 45°C-on felül ment.

Szerk.

sőbb $\frac{1}{2}$ órai időközökben); az elején lefolyó bor zavaros ugyan, de azután tisztán csurog le; — egy sajtolásnak — hogy az tökéletes legyen — 24 órai idő kell! — A zsákokban visszamaradt lepények szellős helyen gondosan megszáritandók — megpenészedniök nem szabad! A borkőgyárosoknak eladható métermázsája 28—40 frtig, a minőség és borkőtartalom szerint.

Dr. W. Gy.

A Gazdakör*)

igazgatósága feb. hó 16-ikán délután 5 órakor Somssich Pál elnöklete alatt ülést tartott. Az igazgatósági ülés után a kör tagjai felolvasó estélyre gyülekeztek egybe s meghallgatták Cserháty Sándor magyar-óvári gazdasági akadémiai tanár előadását arról, hogy „mily módon lehetne a kisbirtokosok között az okszerű gazdálkodást legsikeresebben terjeszteni?“ Előadó hazánk átlagtermeléseit felette alacsonyoknak tartja s ennek okát abban leli, hogy a kisbirtokosok okszerűen gazdálkodnak; ezt a rendszert tehát okvetlenül meg kell szüntetni. A kisbirtokosok jobb gazdálkodáshoz való szoktatásának hathatós eszközéül sokan a földmívelési iskolákat, gazdasági vándortanítókat, népies gazdasági munkákat és szaklapokat tartják. Ezeket az eszközöket azonban csak oly vidéken lehet alkalmazni, a hol a nép már megvan győződve arról, hogy jobban is lehet gazdálkodni, már pedig nálunk igen sok vidéken azt hiszi a nép, hogy az a legjobb gazdálkodási mód, a melyet őseitől tanult. Első feladat tehát az, hogy az arra hivatottak ezt a rossz meggyőződést ingassák meg, mégpedig nem szóval, hanem tettekkel. Ha minden községben legalább egy jobban, okszerűen kezelt gazdaság volna, ennek jobb termése, nagyobb jövedelme jobban meghódítná a lakoságot, mint a legszebb beszéd. Ily gazdálkodás megkedveltetésére, jó példaadásra első sorban a falusi papok volnának hivatva. De hogy ezt tehessék, a felolvasó szükségesnek tartja, hogy a papnöveldekben a mezőgazdasági enciklopédiát a megfelelő terjedelemben, pl. egy éven keresztül heti 6 órában tanítsák. A lelkész így mezőgazdasági kérdésekben is tanácsadója lehetne a hiveknek s a mellett jövedelmét is fokozhatná. A budapesti és kolozsvári egyetemeken is kellene tanszéket állítani a mezőgazdasági enciklopédia számára, mert az egyetemeket látogató ifjuság közül sokan később a gazdálkodás terére lépnek. Ily módon a gazdálkodásnak az egész országban sikeres propagandát lehetne csinálni. A felolvasó végül figyelmezteti azokat, a kik gazdasági munkákat irnak, hogy ezek írásánál a nép gondolkodási módjához is alkalmazkodjanak. Leghelyesebbnek azt tartaná, ha egy jól szerkesztett gazdasági kalendárium adatnéki, melyben egyéb hasznos és mulattató olvasmányon kívül népszerűen irt mezőgazdasági cikkek is volnának. —

Korai pityóka termelése.

Egy német kertészeti szaklap szerint korai pityókát a következő eljárás szerint nyerhetünk: martius közepén vegyünk elé korai pityókát, rétegezzük azt be finom nyirkos porond közé és a telt kosarat helyezük meleg szobába, meleg istállóba,

*) Térszúke miatt késétt.

Szerk.

vagy a konyhába. A pityóka csirázni fog és az 5 centiméter hosszú csirák végein fehér gyökerek támadnak. Ezután egy délnék fekvő fal tövébe falevél-réteget hintünk el és azt 30 centiméter magasan beföldeljük. Április elején a kicsirázott pityókát a porondból igen óvatosan (mert a csirák és gyökerecskék nagyon könnyen letöredeznek) kivesszük és a falmelletti földbe akképen fektetjük, hogy 3—4 centiméternyire fedve legyenek. Ha 14 nap múlva levelek mutatkoznak, ezeket újból könnyedén földdel takarjuk. Ha fagy áll be, akkor a pityókaágyat éjszakára szalmatakaróval (sőt esetleg csupán deszkával is) védelmezzük; mindkettőnek hiányában czélszerű a kibúvó növényre egy maroknyi fűrészpórt hinteni. —

Kénezzett bor.

Némely borász, különösen pedig a koresmárosok, azt hiszik, hogy nem lehet kénezés nélkül bort kezelni. Pedig ez nem áll, mert a jó bornak semmi szüksége a kénezésre, megtisztul a lefejtés által, vagy megtisztul vizahólyaggal, gelatinnal, vagy csersavval való derítés által. De ha még valaki egyszer-mászor, szokás szerint a gyenge boroknál szükségesnek tartja a kénezést, először: ne kénezzon tulságosan, másodsor: a kénezzett bort legalább hat hétig ne bocsássa használatra, mivel a kénezzett bor míg egészen el nem párolog belőle a kén, igen ártalmas az egészségre. Erősen kénezzett-e a bor, meg lehet ismerni, ha belőle egy pohárba öntünk és abban egy tyuktojást állni hagyunk 12 óráig. Ha erősen kénezzett, akkor a tojás héja szürkés színt kap, mivel a kén rárakódik. Még biztosabb mód ez:

vegyünk a gyógyszerútból pokolkőoldatot, ebből egy fél liter borba adjunk 7—8 cseppet és rázzuk össze a bort; ha sötét színt nyer, akkor meg van kénezve, ha pedig egészen megzavarodik, akkor erősen kénezzett, mely esetben igen ártalmas a használat. E rossz tulajdonságát a bornak azonban a gyakorlott boros gazda még az által is megismeri, ha egy kortyot a szájába vesz s azt benne megforgatja, a szagát pedig az orrán kibocsátja, ily módon a bornak még más bajai is megismerhetők, különösen, ha valami rossz izt és szagot tartalmaz. Csakhogy az ilyen kóstolást nem szabad tele gyomorral végezni, mert olyankor a rosszabb bor is jobban izlik. Legjobb éhgyomorral, vagy ha olyankor nem lehetne, akkor előbb egy savanyu almát kell elfogyasztani s aztán fogni a borkóstoláshoz. —

(Sz. b. l.)

Uj lap társ!

A tevékeny szolnok-doboka-megyei gazdasági egyesület „Egyleti Értesítő” czímen külön hivatalos közlönyt indított meg, melynek 1-ső száma folyó hó 10-én látott napvilágot. A lap czélja közvetítő közegül szolgálni a tagok között, minél fogva ezek azt díjtalanul kapják, előfizetés után a közlönyt megszerezni nem lehet! Az „Értesítő” igen díszesen van kiállítva s Szemmáry József titkár ügyes szerkesztése mellett héttagny lapfelügyelő bizottság vezetése alatt áll. Az első szám a beköszöntőn és néhány rövid hivatalos közleményen kívül az 1887-iki kiállításról szóló terjedelmes jelentést tartalmazza, melyhez néhány szakcikk és a február 2-ikán tartott választ-

PIACZI ÁRAK.

A h e t i v á s á r		Gabona mérték	tisztá buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török-buza	100 kilo		1 köbméter tűzifa	1 kilo marhahus
h e l y e	n a p j a								széna	szalma		
k r a j c z á r o k b a n												
Budapest	márczius	12 métermázsza	705	—	570	545	550	585	—	—	—	—
Brassó	márczius	9 hektoliter	570	370	350	320	190	430	230	150	245	36
Deés	márczius	6 „	600	440	450	—	240	530	540	220	320	28
Fogarás	márczius	9 „	550	480	350	—	180	350	270	180	200	30—36
Gyula-Fehérvár	márczius	10 „	575	500	475	—	225	475	300	200	260	28—38
Kézdi-Vásárhely	márczius	8 „	550	—	390	360	195	490	280	100	240	28
Kolozsvár	márczius	8 métermázsza	680	—	500	—	420	570	450	240	300	34
Maros-Vásárhely	márczius	8 métermázsza	715	595	525	—	396	520	220	120	325	36
Nagy-Szeben	márczius	9 hektoliter	560	440	350	—	190	440	190	110	300	28—32
Nagy-Várad	márczius	13 „	496	418	386	—	—	400	350	180	400	48
Sepsi-Szent-György	márczius	12 „	560	500	380	320	175	450	300	100	150	28
Szász-Régen	márczius	8 „	550	475	350	300	185	400	340	200	260	28
Torda	márczius	10 „	550	375	350	—	200	390	300	30	238	24

mányi ülés jegyzőkönyve sorakozik. A „Rövid közlemények“ rovata érdekes egyveleget tár elénk, miglen a „Kérdések és feleletek rovata“ a tagok megkereséseinek tesz eleget. — Melegen üdvözljük az új kollegát és kívánjuk, hogy pályafutása hosszas és sikeres legyen. —

Egyleti mozgalmak.

A foga r a s m e g y e i gazdasági egylet igazgató választmánya indítványt terjeszt a közgyűlés elé. Az indítvány értelmében a megyei törvényhatóság, mind erkölcsileg, mind törvény adta befolyásával, támogassa az egyletet, a gazdasági állapotok fejlesztése körül; nevezetesen az iskola-kertek létesítését vigye keresztül. Az ismétlő tankötelesek oktatását a növénytermelés, állat- és fatenyésztésre rendelje el. Az egyházi főhatóságokat, tanfelügyelőket stb. az elmondott cél érdekében közreműködésre kérje fel. A lelkészek és tanítók pedig a hanyag iskolásokat lehetőleg szorítsák a gazdasági ismeretek elsajátítására. A vármegye közgyűlése által, a gazdasági egylet ajánlottai közül, minden szolgabírói járásra egy gazdasági felügyelő választását eszközölje, ki a faiskolák állapotáról, az ismétlő iskolai gazdasági szakoktatásról meggyőződést szerezzen. Az esetleg észlelt hiányokról az egyletnek jelentést tegyen, mely aztán a megyei törvényhatóságnál, a szükségesnek látszó lépések megtételét kérelmezni fogja. —

Eladó állatok és termények

A kolozsmonostori gazdasági tanintézetnél eladásra kerülnek:

Három darab 1½ éves pinzgau biika, egy darab ára 150—180 frt.

Sörárpa chevalier 60 hl. 1 hl. ára 7 frt.

Árpa improv. perlless 100 hl. 1 hl. ára 7 frt.

Kuba zab 40 hl. 1 hl. ára 6 frt 50 kr.

Veres lóhermag, arankamentes mmázsája 45 frt.

Oberndorfi répa-mag 100 kg. 1 kg. 35 kr.

Törpe viasz-paszuly 70 kg. 1 kg. 25 kr.

Gyümölcs esemete, alma 28 faj, 1200 drb. 1 drb. ára 40 kr.

Kosárfűz-dugványok 133,000 drb. ezre 1 frt 20 kr.

Burgonya (pityóka) 14 fajban 4500 kg. 1 kg. ára 6 kr.

50 fajból álló gyűjtemény 10 frt.

100 fajból álló gyűjtemény 20 frt.

Komló, württembergi 150 kg.

A nagy-enyedi vinczellér képezdénél:

Magas törzsű alma 5 - 6 éves 466 drb. darabja 30 kr.

Alma törpe 4—5 „ 175 „ „ 30 „

Körte magas 4—5 „ 122 „ „ 40 „

Körte törpe 4—5 „ 62 „ „ 40 „

Kajszin baraczk 2—3 „ 56 „ „ 30 „

Szilva 2—3 „ 50 „ „ 30 „

Cseresznye 4—5 „ 55 „ „ 40 „

Mai mellékletünket,

Novák Viktor helybeli előnyösen ismert kereskedőnek magárjegyzékét melegen ajánljuk t. ovasóink szives figyelmébe.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

AJÁNLKOZÁS.

Egy Kolozs-Monostoron végzett gazdasz, 24 éves, nőtlen, hadmentes, egy gazdatiszt mellé gyakornok, segéd, vagy ispán minőségben óhajtana szerződtetni.

Ajánlatokat közvetít e lapok kiadóhivatala.

(12) (1-2)

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS!

A nyitravölgyi gazdasági egylet agrár meteorológiai observatoriumának „Időjárás naptára Magyarország részére“ 1888. évi január 1-től már VI-ik évfolyamába lépven, erre előfizetési felhívást intéz a mivelt magyar gazdaközönséghez.

Az időjárás naptár havonként kétszer jelenik meg, magyar vagy német nyelven megrendelés szerint, a postai levelezőlapok dupla nagyságában.

Egész évi előfizetési ára 2 frt és csakis ilyen fogadtatik el.

Az előfizetések az agrár-meteorológiai observatoriumhoz, Ó-Széplakra, u. p. Brogyán — intézendők.

(6-12.) 20.

Az igazgatóság.

Eladó vetőmag.

Alólírott m.-pagocsa birtokán már negyedik éve gondosan termelt **cuba zab** eladó. A mag tökéletes tiszta, hectolitere 48 klgr. multévi termés kat. holdanként 15 mm.

Ára a maros-ludas-besztercei vasut m.-méhesi állomására szállítva mmázsánként zsákos-tól 5 frt 60 kr. — U. p. Mező-Rücs, Maros-Tordamegye.

Szentkirályi Gyula.

(11.) (1-2)